

SALESIÁNSKÁ RODINA DONA BOSKA

**CHARTA SPOLEČENSTVÍ
ČLENŮ SALESIÁNSKÉ RODINY
DONA BOSKA**

dřívější překlad vyšel pod názvem

**PRŮKAZ TOTOŽNOSTI
ČLENŮ SALESIÁNSKÉ RODINY**

SALESIÁNSKÁ RODINA DONA BOSKA

CHARTA SPOLEČENSTVÍ ČLENŮ SALESIÁNSKÉ RODINY DONA BOSKA

dřívější překlad vyšel pod názvem

**PRŮKAZ TOTOŽNOSTI
ČLENŮ SALESIÁNSKÉ RODINY**

„Charta společenství členů Salesiánské rodiny Dona Boska“ je základní text, který obsahuje to, co nás identifikuje, charakterizuje a spojuje, že tolik skupin a přece společně patříme do veliké Salesiánské rodiny roztroušené po světě. Oficiálně byl představen 31. ledna 1995 hlavním představeným donem Egidio Viganò.

Je ovocem práce reprezentantů jednotlivých skupin a jejich hlavních rad, koordinované dikastériem pro Salesiánskou rodinu, která je na Pisaně v Římě.

Tato Charta je obohacena:

- o komentář spolehlivého průvodce pro čtenáře od hlavního rádce pro Salesiánskou rodinu dona Antonia Martinelliho v Aktech hlavní rady č. 353, červenec–září 1995 (*viz strany 35nn.*),
- o současný seznam skupin Salesiánské rodiny k 1. 1. 2009, s počtem členů, zakladatelem, rokem a místem založení. Uvedeny jsou také skupiny, s nimiž byly navázány vztahy vzhledem k uznání příslušnosti k Salesiánské rodině (*str. 33 a 34*).

Počet členů je převzat k 1. 1. 2009 z internetových stránek hlavního domu www.sdb.org, seznam skupin pochází ze statistické publikace vydané u příležitosti 26. generální kapituly 2008.

Vydala Salesiánská provincie Praha v roce 2009
pro potřebu Salesiánské rodiny.

K českému překladu.

comunióne: V italském textu se vyskytuje celkem 35krát. Do češtiny překládáme většinou jako společenství, blízký vztah, sjednocení... Význam tohoto slova je tedy širší než jediné české slovo:

- něco, co je společné více osobám, co je společným vlastnictvím;
- vztah sympatie a porozumění s jinými osobami; dokonalý a niterný soulad názorů a citů; úzký vztah s prostředím, ve kterém se žije, a s přírodou okolo;
- společenství těch, kteří přináležejí k jednomu náboženskému vyznání...

Drazí,

těší mě, že mohu představit skupinám salesiánské rodiny Dona Boska Chartu společenství členů Salesiánské rodiny.

Je ovocem spolupráce mezi jednotlivými skupinami: byla to práce dlouhá náročná, .stanovit ty základní prvky, které vytvářejí jednotu v ducha Dona Boska. Chtěli, jme začít od duše rodiny. Smysl pro příslušnost k ní ,se více než vnějšími pravidly živi vitalitou společného ducha, který ,sblízuje všechny členy různých skupin.

Od jednotlivce a.skupin se vyžaduje péče o ducha Valdocca a Mornese, prohloubení a oživení plodnosti duchovních intuicí našeho zakladatele.

Závazek společného hledání se neuzavírá dokumentem Charta společenství členil Salesiánské rodiny. Chtěl bych naopak říci, že začíná dnes, aby vedl k naplnění obzorů, které se tady a od této chvíle otevírají.

Ukážu, jen na dva z nich.

Především pohotová vůle realizovat salesiánského ducha. Žijeme v době, ve které rychlá a neustálá změna vyžaduje posílení vnitřního člověka v apoštolském stylu, abychom byli věrní v povolání k mládeži a lidovým vrstvám. Musíme přidat ten doplněk energie shůry, který zkušenost od nás vyžaduje. Kromě toho jev Průkazu totožnosti opakována a znovu probírána nutnost dosáhnout institucionální konkretizace, která by zajistila rychlou a společnou cestu celé Salesiánské rodiny, kamkoliv ji milost Páně postaví.

Malá znamení na úrovni místní, provinciální, národní a oblastní (jenom několik struktur bratrského společenství)se budou muset ještě rozvinout.

Ať se tedy znovu obnoví úsilí každé skupiny Salesiánské rodiny, abychom nezůstali stát na započaté cestě.

Don Bosco má toho ještě mnoho, co může naučit všechny své děti. Pomocnice, velká učitelka na počátku a naše bezpečná průvodkyně, ať doprovází a podpírá naše úsilí. Srdečný pozdrav od nástupce Dona Boska, který se .spolu s vámi plný důvěry dívá na rozmach velikého dědictví zakladatele do třetího tisíciletí.

V Římě o slavnosti Dona Boska 31. ledna 1995

*don Egidio Viganò
hlavní představený*

ÚVOD

Salesiánská rodina Dona Boska

Vzdáváme díky Bohu, který koná podivuhodné věci ve svých svatých.

Myslet dnes na Salesiánskou rodinu znamená uznat jejím zakladatelem Dona Boska. Proto mluvíme o Salesiánské rodině Dona Boska.

Jeho vztah k některým lidem a skupinám byl zvláštní a výsadní. S Piem IX. sdílí námahy a naděje při zakládání Zbožné společnosti svatého Františka Saleského, kterou chtěl mít také podle podoby lidské rodiny, která má Boha za Otce, a rodiny církve, která má papeže za společného otce.

S matkou Mazzarelovou prožil Don Bosco duchovní a řeholní zkušenost, která překvapuje prostředky připravenými Pánem; prozřetelnostní setkání a světlo vzájemné intuice, která překonávala apoštolský kontext doby; autentická a plodná spolupráce při zakládání institutu Dcer Panny Marie Pomocnice.

S mnohými věřícími, angažujícími se pro dobro mládeže a pro upevnění víry v lidových vrstvách, zakusil sílu a účinnost toho, co znamená pracovat společně, inspirovat se evangeliem a metodou Dobrého pastýře. Zrodili se tak Salesiánští spolupracovníci.

Po více než sto letech od jeho smrti salesiánský prvek nepřestává udivovat tím, jak se rozrůstal po stránce geografické, tak počtem skupin. Každá z těchto skupin se svou zvláštní originalitou dívá na Dona Boska jako na otce jedné veliké duchovní rodiny.

Harmonická jednota charismatu zakladatele, pastorační láska a síla daru, který udělil Duch svatý Donu Boskovi, zajišťují klima, prostředí růstu a podstatu Salesiánské rodiny.

KAPITOLA 1.

Milost společenství v Salesiánské rodině

1. Boží plán v plánu zakladatele

S duší plnou radosti a s pocity pokorné vděčnosti vyjadřujeme jistotu, že z *Boží iniciativy a mateřským zásahem Panny Marie začal don Bosco v církvi originální evangelní zkušenost*. Duch svatý v něm zformoval srdce veliké jako mořské pobřeží, učinil ho otcem a učitelem mnoha mladých lidí a zakladatelem rozsáhlé duchovní rodiny.

Pastorační láska, která nachází v Kristu, Dobrém pastýři, svůj pramen a svůj model, byla pro Dona Boska kritériem života a činnosti, výchovnou a evangelní inspirací, modlitbou a misionářským rozmachem.

Výraz *Da mihi animas cetera tolle* spojuje v jedno jeho lásku k Bohu a k mladým lidem. Aby odpověděl na očekávání mladých lidí a lidových vrstev své doby, založil Don Bosco salesiány, dcery Panny Marie Pomocnice a salesiány spolupracovníky. Mnohé další apoštolské síly s jiným specifickým povoláním žijí jeho duchem a ve vzájemném společenství mezi sebou a tak pokračují dnes v jeho vychovatelském a spásném díle.

Zrodila se tak, a ještě i dnes pokračuje, opravdová *škola svatosti*. Z Dona Boska zakladatele čerpají následující zakladatelé nových skupin inspiraci a orientaci, spiritualitu a pastorační metodologii. Skupiny žijí, střeží, prohlubují a neustále rozvíjejí v souladu s tělem Kristovým v neustálém růstu, zkušenost Ducha Svatého, kterou Don Bosco prožil a neustále předává svým učedníkům.

2. Rozvoj duchovně apoštolské rodiny

Světec Don Bosco patří svou originalitou mezi zakladatele řeholních institutů v církvi. Jeho život se stává historií, jeho pravidla duchem, jeho svatost typem a modelem. S živou vděčností Bohu vyznáváme, že počáteční pramen se stal potůčkem, řekou. Don Bosco snil o poslání mezi mladými a v lidových vrstvách v mnoha rozměrech a orientoval síly těch, kteří se podíleli na jeho výchovném a spásném plánu, v široké hnutí.

Podivuhodná plodnost Salesiánské rodiny, významný jev neustálé vitality církve, nám o tom dává svědectví. Salesiánská rodina Dona Boska je tvořena třemi hlavními skupinami (salesiány SDB, salesiánkami FMA a salesiány spolupracovníky ASC), jejichž založení sám Don Bosco věnoval čas, energii, formační a organizační úsilí, aby vytvářely nosné jádro jeho díla, a dalšími početnými skupinami.

U něho mělo počátek také Sdružení Panny Marie Pomocnice. K němu jednoho svátečního a radostného dne přišlo poselství Sdružení bývalých chovanců. Stejně jako u velkých řeholních řádů, nacházíme v počáteční charismatické zkušenosti Dona Boska možnosti dalšího růstu a rozvoje.

Vědomí duchovní příbuznosti a společné apoštolské zodpovědnosti vytvořilo vztahy a bratrské sdílení mezi skupinami a jejich originální přítomnost v církvi mezi mladými lidmi, zvláště potřebnými.

3. Bohatství vzájemného společenství

Salesiánská rodina je dnes složena z mnoha skupin. Tyto skupiny tvoří jeden vitální organismus, a to také vysvětluje soulad každé skupiny s jinými i rozdíly mezi nimi.

Tyto skupiny v jednom společenství tak především zintenzivňují účinnost svědectví a hlásání evangelia, pronikání ducha blahoslavenství do světa a výchovnou lásku k nejpotřebnějším se stávají přesvědčivějšími. Kromě toho činí pastorační lásku živější, pomáhají všem spolupůsobit a podporují výchovnou a spásnou snahu u mladých lidí a lidových vrstev. Nakonec prohlubují charakteristické rysy každé skupiny, a umožňují tak růst identity ve společenství.

Naše krátké dějiny rodiny Dona Boska nás přesvědčují, že bez společenství by existovalo reálné nebezpečí, že původní plán zakladatele ochudíme nebo mu budeme nevěrní.

„Bez vás už nejsme my“, toto může být zavazující slovo, které každá skupina musí vzít za své a znovu ho vyjádřit v každodenní praxi.

Don Bosco se zdá být ovládán sjednocující touhou, vyplývající z výrazu ***vis unita fortior*** (*sjednocená síla je silnější*), ve kterém se odráží moudrá myšlenka jeho řeholního dědictví: myšlenka jediné rodiny podle obrazu a podoby lidské rodiny, která má Boha za otce, a rodiny církevní, která má papeže za společného otce.

Žádná skupina nebyla v představě Dona Boska ani nikdy neexistovala odděleně, ale vždy uvnitř jednotné perspektivy, natolik silné a bohaté, že do ní bylo možné zapojit rozdílnosti mezi skupinami.

4. V srdci církve pro spásu světa

Duch svatý vzbuzuje charismata k společnému užitku a harmonicky je včleňuje do života církve. Tak se podle Božího plánu rozvíjí podivuhodná různost řeholních skupin, která velice prospívá tomu, že církev je dobře vybavena pro každé dobré dílo a připravena pro upevnění Kristova těla. Je ozdobena růzností darů svých dětí, jako nevěsta okrášlená pra svého Ženicha, aby se projevila mnohotvárná Boží moudrost.

Duch Svatý dal skrze Dona Boska vzniknout Salesiánské rodině, aby se lépe naplnilo poslání, které mu bylo svěřeno.

Salesiánská rodina je společenstvím pokřtěných a zasvěcených, kteří se s originalitou vlastního daru dávají do služeb poslání církve, těla Kristova, univerzální svátosti spásy.

Salesiánská rodina tím, že žije v srdci církve, ukazuje v harmonii různých darů důležitost poslání, které udává tón a konkrétnost celému duchovnímu dědictví svatého vychovatele.

Vzájemné odvolání se mezi „výchovou a svatostí“ od nás požaduje, abychom byli úzce solidární se světem a s jeho dějinami.

Plánování našeho poslání musí být tedy aktuální, tvořivé a stálé, pokud chceme dát znovu mladost výchovnému a duchovnímu dědictví, které nám bylo svěřeno, pokud chceme nabídnout podporu a kvalitně přispět církvi, která znovu promýšlí pastoraci mladých a lidových vrstev v různých kulturních a geografických kontextech.

KAPITOLA 2.

Zapojení do Salesiánské rodiny

5. Různé tituly příslušnosti

Termín **rodina** je v salesiánské tradici neustále používán proto, aby ukázal v obecné formě pouta, která jsou mezi různými skupinami. Aplikují se různým způsobem podle povahy jejich vztahu.

Toto pouto nebo vztah nemůže být zredukován jenom na sympatii. Je spíše vnějším výrazem vnitřního a charismatického společenství a sjednocení. Pomáhá proto pochopit různé tituly příslušnosti k Salesiánské rodině.

Příslušnost je živena **společným duchem**, který orientuje k rozsáhlému a navzájem se doplňujícímu poslání k mládeži a lidovým vrstvám, a určitými **vlastními a originálními charakteristikami**, které ospravedňují oficiální uznání, dané zvláštním titulem.

První titul je vlastní **salesiánům, dcerám Panny Marie Pomocnice a spolupracovníkům**: jsou to první tři ústřední skupiny, kde každou z nich založil zcela zvláštním způsobem Don Bosco. Ustanovil je za přímé dědice svého díla. Jsou základem a srovnávacím bodem pro ostatní, co se týče ducha, poslání a metodologie pedagogicko-pastorační činnosti.

Další titul příslušnosti náleží různým **skupinám zasvěceného života** zrozeným v mnohem pozdější době z tvůrčí síly charismatu Dona Boska. Ony obohacují zvláštními charismatickými výrazy společné dědictví Salesiánské rodiny.

Třetí úroveň je nakonec definována výrazem: **zvláštní titul příslušnosti**. Horizont, na který se umísťuje, je mnohem širší než výše uvedené skupiny, ale je stejně objektivně napojen na vitalitu a bohatství duchovního dědictví Dona Boska. Sjednocující energie jeho charismatu je neodmyslitelná také pro tuto nejširší úroveň.

Právní titul příslušnosti je pak potvrzen oficiálním listem, který zasílá hlavní představený jako odpověď na předchozí žádost různých skupin.

6. Vzájemnost, výměna darů

Rozdílná vyjádření salesiánského charismatu spolu podstatným způsobem souvisejí. To znamená, že spolu žijí v tak vzájemném a hlubokém vztahu, kvůli kterému identita v Salesiánské rodině nemůže být definována a prožívána jednou skupinou bez vztahu k ostatním.

Všichni společně dnes jako rodina předkládáme duchovní a charismatickou zkušenost zakladatele. Vyjadřujeme bohatství Božího daru své církvi, pokračujeme v originalitě Dona Boska a rozvíjíme ji v čase.

V církvi, která je vzájemným společenstvím lidí, Salesiánská rodina žije a ukazuje jedno srdce a jednu duši, uskutečňuje tak zkušenost bratrského a apoštolského společenství ve službě poslání a pro vzájemné obohacení mezi skupinami a osobami.

Je to jako bychom se cítili svěřeni jedni druhým. Příslušet k jedné skupině je totéž co vstoupit do celé rodiny. Komunikovat znamená růst se všemi; umět doplňovat jeden druhého.

Spojení dohromady

Členové jsou spojeni s rodinou, aby prožívali plnost svých darů a hodnot, protože v různých skupinách jsou zdůrazněny pestrobarevné spirituální aspekty, které nesmí scházet v žádném salesiánském srdci. Tyto aspekty se lépe a charakterističtěji ukazují na určité skupině, vzájemnost v rodině je pak dává k dispozici všem. Církevní společenství, vzájemnost, výměna darů, doplňování se a vzájemné obohacování představují vzácný životní zákon pro celou rodinu s významnými důsledky na poli poslání. Abychom toho dosáhli jako vychovatelé a evangelizátoři mladých, zvláště nejpotřebnějších, a lidových vrstev, nestačí činnost jenom jedné skupiny Salesiánské rodiny. Vyžaduje to různé typy propojených činností, různých modelů křesťanského života, různé doplňující služby.

7. Výchozí bod Don Bosco, otec a učitel

Don Bosco je **velikán ducha**, který nám zanechal bohaté a dobře definované duchovní dědictví. Je iniciátorem opravdové školy spirituality. Spirituality apoštolské, nové a přitažlivé. Je povinným výchozím bodem pro ty, kteří se zvláštním impulsem Ducha Svatého cítí povolání sdílet v této době jeho osud a jeho poslání v různých životních stavech, každý podle stupně a úrovně, která je mu vlastní. Příslušnost se vytváří kolem jednotícího ústředního bodu, kterým je osoba, kritérium a styl.

Osobou je Don Bosco. Salesiánská rodina se inspiruje humanismem svatého Františka Saleského, zvláštním způsobem znovu prožívaným Donem Bos-

kem. To, co spojuje různé skupiny a jejich členy v jednu rodinu, je **zvláštní duchovní příbuznost v Donu Boskovi**, který je opravdu otcem všech.

Kritériem příslušnosti je pastorační láska. Apoštolské nadšení Dona Boska je duchovní energií, která ho vede hledat duše a sloužit jedině Bohu. Láska v něm naplňuje a usměřňuje všechno. Shromažďuje kolem něj lidi, koordinuje a harmonizuje různé funkce a mnohé dary, odlišné stavy a služby. Přeměňuje také rozdíly v organické bohatství jednoty. Apoštolská láska Dona Boska je přitažlivou silou, je kritériem jednoty a harmonií spirituality. Don Bosco je opravdu učitelem všech!

Heslo *Da mihi animas cetera tolle* je syntézou velice bohaté duchovní a apoštolské zkušenosti. Extáze činnosti, která je výchozím bodem u svatého Františka Saleského, je duší apoštolské lásky u Dona Boska. Výchovná a pastorační láska je konkrétní a vyžadující formou vnitřního života. Don Bosco je opravdu vůdcem a vzorem Salesiánské rodiny

8. Inspirování humanismem svatého Františka Saleského

Nazýváme se Salesiánská rodina Dona Boska, napojujeme se na svatého Františka Saleského a svatého Jana Boska. Odvolávání se na svatého Františka Saleského není ve zkušenosti Dona Boska pouze formální věcí. Zvolil si ho za patrona, protože odpovídal na jeho nejvnitřnější touhy, které se snažil projevovat a k nim motivovat.

„Láska a laskavost svatého Františka Saleského mě povedou ve všem.“ To je předsevzetí, které udělal, když se stal knězem. *„Laskavostí svatého Františka Saleského budou salesiáni přitahovat k Ježíši Kristu národy Ameriky,“* to je apoštolská rada, kterou dostává ve snu v roce 1883 pro své misionáře.

Řadíme se jako Rodina Dona Boska do širokého salesiánského proudu humanismu, a nabízíme tak církvi originální příspěvek ať už ve výchovné oblasti nebo v pastorační práci. Pro Dona Boska **salesiánský humanismus** znamená ocenění všeho pozitivního, přítomného a zakořeněného v osobách, ve věcech, v dějinách.

Tato humanistická salesiánská inspirace ho vede k tomu, aby přijímal hodnoty světa, zvláště když se líbí mladým. Aby se zařadil do proudu kultury a lidského rozvoje své doby, podněcoval dobro a nespokojil se jenom s naříkáním nad zlem. Přivádí ho k tomu, aby hledal spolupráci mnoha lidí s přesvědčením, že každý má svůj dar, zjevný nebo takový, který je třeba objevit; aby věřil v sílu výchovy, která podněcuje a podpírá změnu a růst mladého člověka v čestného občana a dobrého křesťana; aby se bez váhání svěřil Prozřetelnosti Boha, kterého vnímá a miluje jako Otce.

Humanismus svatého Františka Saleského pomáhá Salesiánské rodině, aby se otevřela skupinám, které ji tvoří, tak aby každý mohl prožívat v Pánově radosti své vlastní poslání.

9. Hlavní představený středem jednoty

Príslušnost k salesiánské rodině je odvozena od společenství a upevňuje se ve společenství stále hlubším. Není to neurčitý cit nebo jakési nestálé a vzdálené pouto. Je to naopak impuls Ducha Svatého, který směřuje k jednotě a hledá konkrétní výrazy, často také institucionalizované, pro vztah a operativní spolupráci.

Príslušnost k Salesiánské rodině, která spojuje mnohé skupiny s jejich autonomní originalitou, vyžaduje vitální střed, který by zpřítomňoval odkaz zakladatele co se týká společného ducha a stejného poslání. Středem, který zaručuje jednotu, je v pojetí Dona Boska hlavní představený. Jemu všichni přiznávají trojí službu jednoty: je nástupcem Dona Boska, je otcem všech, je středem jednoty Salesiánské rodiny.

Hlavní představený je nástupcem Dona Boska, se kterým ho pojí nepřerušené pouto; činí ho vhodným, aby dnes reprezentoval Dona Boska živým způsobem.

Je středem jednoty celé Salesiánské rodiny. Nabízí opravdu příklad a nauku, která zajišťuje věrnost duchu a je pobídkou k účasti na salesiánském charismatu. Jeho úloha je animátorská a podněcující. Utváří jednotu a zajišťuje v různosti zvláštních povolání věrnost duchu a koordinaci iniciativ. Nenáleží mu úkol vlády. Je to spíše živá služba animace.

Hlavní představený je otcem všech, kteří spolupracují na poslání Dona Boska. On rozšiřuje prostor svého otcovství, které je pro něho, tak jak to bylo u Dona Boska, podstatnou charakteristikou. Otcovství vyžaduje dobrotu, smysl pro zodpovědnost za růst každého z nás, vedení k charismatické věrnosti, snahu o plodnost salesiánského povolání ve všech jeho výrazech. „Váš hlavní představený bude pečovat o vás a vaši věčnou spásu“, napsal Don Bosco.

10. Popis Salesiánské rodiny

Počáteční jednota Salesiánské rodiny má svůj nejhlubší kořen **ve společném duchu a poslání, ve službě mládeži a lidovým vrstvám**. Realizuje tak opravdovou komunitu, ve které jsou všichni členové zapojeni podle svých vlastních darů, svých specifických úloh a různých forem života **v církvi**. Ocenění a oživení Salesiánské rodiny se pro nás může stát základem koncilní obnovy.

Projděme tedy znovu a novým způsobem dějiny duchovní zkušenosti Dona Boska, a znovu je spojíme s prvotní intuicí a se srdcem díla oratoří: Salesiánská rodina je charismatická komunita; Salesiánská rodina je církevní skutečnost.

Salesiánská rodina je charismatická komunita. Proto se představuje a je prožívána jako dar Ducha Svatého jeho církvi a jako dnešní organizované prodloužení charismatu Dona Boska.

Různé ustanovené a uznané skupiny, nacházejí znovu opravdové duchovní příbuzenství a apoštolskou pokrevnost. Skupiny kněží a laiků, svobodných i ženatých, zasvěcených i řeholníků, které každá podle své vlastní životní formy vydávají svědectví blahoslavenství, vytvářejí to společné, vitální a organické jádro, skrze sjednocující sílu ducha a poslání Dona Boska. Ano, cítí se dědici a nositeli jeho daru.

Salesiánská rodina je církevní skutečnost. To znamená, že vyjadřuje vzájemný vztah mezi různými úřady ke službě Božího lidu. Integruje jednotlivá povolání, protože tak se projevuje bohatství charismatu zakladatele. Včleňuje se do pastorační místních církví a přináší jim tak svůj originální příspěvek. Snaží se o pochopení a o spolupráci s jinými skupinami, církevními a civilními institucemi při integrální, osobní a společenské výchově mladých lidí a lidových vrstev. Doprovází je výchovou k víře a k apoštolskému angažování se, a až k volbě vlastního povolání ve světě a církvi.

KAPITOLA 3.

Charakteristické salesiánské rysy

A. Zvláště významná „slova“ Dona Boska

11. Da mihi animas

Život Dona Boska nalezl svůj původ, formu a vyjádření v hesle, které představuje zlatou nit' jeho zkušenosti: **Da mihi animas cetera tolle**.

Toto heslo v sobě obsahuje nevyčerpatelnou energii Dona Boska, tajemství jeho srdce, sílu a žár jeho lásky, apoštolát v jeho tisícířých formách a konkrétních vyjádřeních: zvolil ho proto, aby pro všechny skupiny a členy Rodiny charakterizoval ducha, který je má animovat.

Toto heslo nám dnes ukazuje vnitřní postoje, které vedou kroky salesiána v každodenním konkrétním životě. Vyžaduje opravdu duchovní hloubku a vnitřní apoštolský život. Orientuje k tajemství přítomnosti Boha a jeho lásky, probouzí *dýchat pro duše*, jak to vyjádřil don Filip Rinaldi. Pečuje o živost a tvořivost pastorační lásky.

Toto heslo je rozlišovacím znamením naší Rodiny!

Spojuje nás se svatým Františkem Saleským a jeho novým způsobem uskutečňování evangelní dokonalosti. Toto slovo nás spojuje s Donem Boskem, pastýřem duší, podle příkladu Pána Ježíše.

Abychom se mohli nazývat syny a dcerami Dona Boska je nutné znovu uskutečňovat toto naše prvotní charisma. Všem svým učedníkům Don Bosco opakuje: „*Nejbožštější z božských věcí je spolupracovat s Bohem na spáse duší, je to bezpečná cesta k velké svatosti.*“

12. Abych získal duše, běžím kupředu až nerozvažně

Výrazy, které se rodí v kněžském srdci Dona Boska, těžko nacházejí logické umístění v běžném chování. Nerozvážnost, o které mluví náš zakladatel, může mít různý překlad: apoštolské nadšení, neúnavná horlivost, bezpodmínečná pracovitost, neustálá pastorační práce, tvořivost a geniální modernost v konkrétních aktivitách, oratoriánské srdce.

Typicky salesiánský projev pastorační lásky je práce, chápaná jako práce pro duše. Je mystikou, která buduje Boží království a hledá štěstí mladého člověka.

Salesián stejně jako Don Bosco rozvíjí proto v sobě všechny ctnosti činného člověka a nasazuje své schopnosti a možnosti pro osobní rozvoj člověka, společenský pokrok a evangelní spásu mládeže, zvláště té nejpotřebnější. Dává celý svůj život jako Don Bosco, který neudělal krok, neproněs slovo, nezačal

nějaký podnik, který by neměl za cíl spásu mládeže. Skutečně neměl na srdci nic jiného než duše.

13. Spojením v jedno srdce se udělá desetkrát více

V celé své vychovatelské, pastorační a zakladatelské činnosti ukazuje Don Bosco velkou schopnost vést také své nejmladší spolupracovníky k dialogu a spoluzodpovědnosti, dát v apoštolské a misionářské práci do souladu dary mnoha různých lidí. Dělá to především proto, aby našel pro každého práci přiměřenou jeho povaze, nadání a formaci tak, aby se každý cítil dobře.

Je si vědom nutnosti spolupracující lásky ve výchovné a pastorační službě a ví, že Duch Svatý vzbuzuje charismata k dobru celé církve, k obecnému užítku.

Bohatství každého člověka je pro dobro všech a umět získat spolupracovníky znamená udělat dílo účinnějším. V pravidlech Salesiánských spolupracovníků Don Bosco napsal: „V každé době ať se považuje za nutné spojení mezi dobrými lidmi proto, aby těžili ze vzájemné pomoci v konání dobra a drželi se daleko od zla. Jestliže vezmeme jenom jeden provázek, lehce se přetrhne. Je však těžké přetrhnout tři spolu spojené. Slabé síly se sjednocením stanou silnými: Vis unita fortior, finiculus triples, difficile rumpitur.“

14. Jakákoli námaha je malá, jedná-li se o církev a papeže

Život Dona Boska, ať už osobní nebo i veřejný, civilní a náboženský, vyjadřuje jeden typický rys jeho ducha: lásku k církvi – střechu jednoty a společenství všech sil, které pracují pro Boží království. Církvi své doby se Don Bosco představuje jako odborník na společenství (comunione) a spolupráci.

Ve své spiritualitě a v práci s mládeží a mezi lidovými vrstvami pěstoval vědomí a smysl pro církev, přitom musel čelit nesčetným potížím a rizikům. Nabízí svou spolupráci biskupům a papeži, ať už na úrovni vnější, organizační nebo duchovní a apoštolské.

Svůj smysl pro církev vyjadřoval Don Bosco neustálou modlitbou, poslušností vůči magistériu, ochotou k ekonomické pomoci, spoluzodpovědností ve službě Božímu lidu, psanou i slovní obhajobou papeže a apoštolského sboru, věrností rozhodnutím církve, přesvědčeným přijímáním připomínek a doktrinárních směrnic, bezvýhradnou oddaností: „Jakákoli námaha je nedostatečná, jedná-li se o církev a papeže.“

15. Stačí, že jste mladí, abych vás měl hodně rád

„Je mým přáním, aby plody tohoto výročí (100. výročí úmrtí Dona Boska) ještě dlouho přetrvávaly v Salesiánské rodině i v universální církvi, která v Donu Boskovi uznala a stále uznává zářný model apoštola mládeže. Prohlašuji proto svatého Jana Boska Otcem a Učitelem mládeže a ustanovuji, aby byl pod tímto titulem uctíván a vzýván zvláště těmi, kteří se považují za jeho duchovní syny,“ napsal Jan Pavel II.

Tímto titulem je vymezen dějinný prostor, v němž se Don Bosco pohyboval jako *učitel mládeže*, a po zásluze je vyjádřen způsob jeho úsilí: byl *otcem mládeže*.

Hlavní hodnoty jeho zkušenosti – jeho typ svatosti, volba apoštolátního pole, strategie a konkrétní plán jeho činnosti, tajemství úspěchu – se sbíhají a jsou drženy kolem jediného ústředního bodu: kolem mladých lidí.

Po Bohu a spolu s ním představují mladí lidé druhý pól, pro nějž Don Bosco žije a pracuje. Láska k mladým lidem, projevující se jako láska otce, učitele a přítele, podepírala Dona Boska v jeho námahách.

Mladí lidé jsou způsobem, jak si každodenně zůstat mladým a jak si uchovat pozitivní pohled pro porozumění společnosti. Pro Dona Boska se mladí lidé stávají zvláštním povoláním: „Pro vás studuji, pro vás pracuji, pro vás žiji, pro vás jsem ochoten dát i život.“

16. Naše metoda se zakládá na rozumu, náboženství a laskavosti

Zvláštní rys *geniality* Dona Boska je spojen s jeho výchovnou praxí, kterou on sám nazval **preventivním systémem**. Preventivní systém představuje jistým způsobem podstatu jeho pedagogické moudrosti a tvoří prorocké poselství, které Don Bosco zanechal svým následovníkům i celé církvi.

Je to duchovní výchovná zkušenost. Je to láska, která se dává nezištně praktikováním křesťanské lásky, která se umí stát milovanou. Je to volba dobroty povýšené na systém hodnot, jehož obsahem je rodinný duch, schopnost přátelství a dialogu, prostota v soužití s těmi nejpotřebnějšími, radostná a optimistická vlídnost.

Všechno se zakládá na rozumu, náboženství a laskavosti.

Rozum zdůrazňuje autentickou vizi křesťanského humanismu, v němž se harmonicky spojují radost, zbožnost, moudrost, práce, studium a smysl pro lidství.

Náboženství znamená vytvářet prostor pro spásnou milost, pro touhu po Bohu a pro Krista, Pána a nového člověka, nabízejícího smysl a odpověď na hledání štěstí.

Laskavost je podstatou psychologické intuice: mladí lidé at' nejsou jen milováni, oni sami mají tuto lásku vnímat. Je to vyrovnanost vychovatele, který se představuje jako zralý a zodpovědný přítel mladého člověka. Je to dobrotivá a trpělivá evangelní láska, která vše snáší a vydrží za jakýchkoli potíží. Je to schopnost milovat způsobem, šitým na míru mladým lidem, a projevat lásku srozumitelnými znameními.

Preventivní systém je neoddělitelný od Dona Boska, je to jeho vlastní zkušenost Ducha Svatého.

17. Vždy bylo mou jedinou oporou utíkat se k svátostnému Ježíši a Panně Marii Pomocnici

Kristus, který je Pánem života Dona Boska, je především Ježíš, živý a přítomný v Eucharistii, **Pán domu**, jak ho rád nazýval, střed gravitace, k němuž vše směřuje, Chléb života, Syn Marie, Matky Boží a Matky církve. Z této a v této přítomnosti Don Bosco žil.

Eucharistie, jako oběť a svátost, pokrm a předmět klanění, je v životě Dona Boska silou i útěchou, zdrojem pokoje i ohněm činnosti. Svátost bez Eucharistie je pro něho i pro mladé lidi nemyslitelná. Eucharistie je klíčem k radikálnímu obrácení srdce k Boží lásce. Ústřední postavení Krista je v salesiánském duchu prožíváno s mimořádnou kontemplativní citlivostí a přátelstvím k Eucharistii.

Pomocnice pak není u Dona Boska jen zdůrazněním zvláštního, originálního a dříve neznámého titulu, ale odkazem na univerzální mateřství Marie, která spolupůsobila při zakládání jeho Rodiny, a uskutečnila tak téměř *práci ve dvou*. Je to hluboké a nezdolné přesvědčení Dona Boska: „Všechno učinila ona.“ Marii můžeme důvěřovat, a proto se jí můžeme s důvěrou svěřit.

Don Bosco kromě toho neoddělitelným způsobem spojil svou mariánskou zbožnost se smyslem pro církev, s Petrovým úřadem, s prostou vírou Božího lidu a s naléhavostí potřeb mládeže.

B. Nosné prvky společného ducha

18. Pastorační láska

Středem a syntézou salesiánského ducha je pastorační láska, kterou Don Bosco plně prožíval mezi mladými lidmi v Oratoři, veden láskou kněze nadpřirozeně zaujatého pro jejich úplné dobro.

Láska (caritas) vyjadřuje **Boží lásku či spíše samotného Boha**. Je vyžadována od Pánových učedníků jako jejich rozlišující znamení a potvrzení toho, že Bůh vede jejich myšlenky, jejich konání, celý jejich život. Láska je středem celého křesťanského a evangelního života, protože podpírá a orientuje každou formu apoštolátu.

Ve stylu Dona Boska získává tato láska některé **specifické charakteristiky**, kterými jsou:

- apoštolský zápal (passione), oživovaný mladistvým nadšením; nazýváme ho také oratoriánské srdce;
- neutuchající horlivost a hledání nových možností pro spásu mládeže;
- účast na poslání Ježíše, Dobrého Pastýře;
- inspirace, která nachází svůj zdroj v Letnicích, v přítomnosti a působení Božího Ducha;
- starostlivost a péče o druhé, v nichž je Maria krásným příkladem sebedarování;
- přesný opak průměrnosti.

Každý salesián **napodobuje Dona Boska v pokorné snaze být znamením a nositelem Boží lásky mladým a každému člověku**, se kterým se setká.

Tato láska je výrazně pastorační, protože se uskutečňuje v upřímném a činném spojení s pastýří církve, se službou biskupů a papeže, kteří jsou prvními zodpovědnými za stádece Krista-Pastýře.

19. Milost jednoty

Pastorační láska je ctnost, kterou **napodobujeme Krista v jeho sebedarování a službě**. To, co ukazuje Kristovu lásku k jeho stádcí, **není jen naše činnost, ale především darování sebe sama**.

Pastorační láska určuje náš způsob myšlení a jednání i náš způsob vztahů s druhými.

V salesiánské zkušenosti se pro vyjádření obsahu pastorační lásky, chápané jako sebedarování v apoštolské službě, používají různé termíny: milost jednoty, apoštolský vnitřní život, kontemplativní rozměr život, syntéza života, jediné hnutí lásky k Bohu a k mladým, liturgie života....

Pastorační láska je pro člena salesiánské rodiny vnitřním a dynamickým principem, schopným sjednotit různorodé a četné každodenní činnosti a starosti. **Dva póly pastorační lásky, Bůh a bližní, jsou neoddělitelné.**

Je to bezpodmínečná disponovanost vůči činnosti Ducha Svatého, který zasvěcuje lidské srdce Božímu záměru, oddání sebe sama dílu spásy až k darování vlastního života. Je to hledání a vytváření společenství (communio), které je darem Kristovy lásky i úkolem z ní vyplývajícím.

Salesiánská kontemplace tajemství Trojice neustále odhaluje Boha zamilovaného do člověka.

Pozornost k bližnímu vychází od Boha a k němu neustále vede, neboť je vždy proniknuta jeho láskou.

20. Sjednocení s Bohem a styl modlitby

Don Bosco byl definován jako *ten, který je sjednocen s Bohem*. Je to skutečnost, kterou se snaží Salesiánská rodina prohlubovat, aby mohla do základů pochopit intenzitu modlitby *da mihi animas*, jež je modlitbou našeho svatého zakladatele.

Posledním cílem modlitby bylo pro svatého Františka Saleského a pro Dona Boska **být sjednocen s Bohem** v novém životě tak, jako by bylo možné nakonec pravdivě opakovat se svatým Pavlem: „Nežiji již já, ale žije ve mně Kristus.“

Modlitba tak **vyústuje do lásky** (caritas). Pomáhá vyjít ze sebe, abychom mohli uskutečnit spojení s Bohem. Je to proces uchvácení Bohem, extáze života a činnosti. Je to vnitřní postoj lásky, směřující k apoštolské činnosti, ve které se konkretizuje, vyjadřuje, roste a zdokonaluje se.

Jednoduchost bohaté a hluboké modlitby Dona Boska se projevuje některými **charakteristickými rysy**:

- *ve své inspiraci* je celá prostoupena vanutím *Da mihi animas*,
- *ve svém stylu* má mladého ducha, je lidová, radostná a tvořivá; je jednoduchá a srostlá s každodenním životem,
- *ve svých hlavních formách* jde k tomu podstatnému: k Božímu Slovu, Eucharistii, ke smíření, k Marii Pomocnici.

21. Poslání k mladým a lidovým vrstvám

Učedníci Dona Boska zakoušejí Boha prostřednictvím těch, ke kterým jsou posláni: prostřednictvím mládeže a lidových vrstev.

Mladí lidé na prvním místě: oni jsou Božím darem pro Salesiánskou rodinu. Nejsou jenom těmi, pro které je určena ta či ona aktivita. Jsou naším povoláním. Pán Donu Boskovi ukázal mladé lidi, především ty nejchudší, jako první a hlavní cíl jeho poslání. Bez mladých lidí nemůže tedy kvalitativně existovat salesiánská přítomnost.

Být specialisty pro práci s mládeží znamená mít srdce neustále obrácené k nim, k jejich aspiracím a touhám, k jejich problémům a požadavkům. „Stačí, že jste mladí, abych vás měl hodně rád.“

Lidové vrstvy jsou přirozeným, sociálním a lidským prostředím, kde lze vyjádřit toto rozhodnutí pro mladé, kde se setkáváme s mládeží, kde je třeba mladé hledat, protože mládež a lidové vrstvy se navzájem prostupují. Salesiánská rodina Dona Boska se snaží doprovázet mládež v úsilí o lidský rozvoj a v růstu ve víře, chce ukazovat na evangelní hodnoty, jejichž nositeli jsou chudí: *smysl života a naději na lepší budoucnost.*

Don Bosco prostřednictvím Sdružení ctitelů Panny Marie Pomocnice ukázal cestu výchovy k víře pro lidové vrstvy tím, že ocenil obsah lidové zbožnosti a orientoval ji k evangelní moudrosti, která odpovídá na velké otázky lidské existence.

Lidové vrstvy byly pro Dona Boska první a významnou laboratoří, kde si ověřil důležitost a účinnost sociální (masmediální) komunikace.

22. Optimismus a radost z naděje

„S vážností meditujte a co nejpodrobněji analyzujte tuto velkou chartu naší kongregace, již je preventivní systém. Odvolávejte se při tom na rozum, náboženství a laskavost a nakonec budete muset se mnou souhlasit, že se vše zúží na to vlévat do srdcí svatou bázeň Boží. Říkám vlévat ji, to znamená zakořenit ji takovým způsobem, aby zde zůstávala stále, i uprostřed bouří vášní a lidských záležitostí.“ (don P. Albera)

Je to pedagogie milosti nebo radosti z čistého svědomí.

Don Bosco **posvětil radost ze života** a nabídl mladým lidem klíč k dosažení štěstí. Knížečka *Il Giovane Provveduto* (Obezřetný mladík), životopis Domini Savaia i apologie obsažená v příběhu Valentina jsou ukázkou toho, jak v teorii i praxi spolupracuje milost a štěstí:

Salesián, ať už zasvěcený či laik, ve svém nitru utváří ve škole svatého Františka Saleského a Dona Boska některé **základní postoje**:

- **důvěra ve vítězství dobra**: „V každém mladém člověku, i v tom největším nešťastníku, je nějaký bod dostupný dobru. Je první povinností vychovatele hledat tento bod, tuto citlivou strunu srdce, aby z něho získal užitek.“
- **otevřenost lidským hodnotám**: Salesián „přijímá hodnoty světa a odmítá naříkat na svou dobu. Drží se všechno, co je dobré, zvláště to, co má ráda mládež. Kdo si stále na něco naříká, ten nemá pravého salesiánského ducha.“
- **výchova k radostem každého dne**: „Je třeba trpělivého výchovného úsilí, abychom se naučili nebo znovu naučili prostě vychutnávat nesčetné lidské radosti, jež nám Stvořitel položil na naši cestu životem.“

Výchova k radosti je výchovou k naději a k darování sebe sama.

23. Askeze dobroty

Laskavost Dona Boska je nepochybně charakteristickým a originálním, pedagogickým a metodologickým prvkem celého jeho výchovného systému.

Také dnes, ve změněném kulturním kontextu, kdy se setkáváme s mladými lidmi nekřesťanských náboženství, tvoří laskavost jednu z mnoha platných a originálních charakteristik pedagogie Dona Boska. Nedá se však zredukovat jenom na **pedagogický princip**.

Laskavost, chápána jako projev a rozšíření teologické ctnosti lásky k mladým lidem a nejnižším vrstvám, je také **vyjádřením spirituality**. Zajišťuje v čase pravou identitu salesiánského ducha a je trvalým vyjádřením jeho stylu.

Je totiž zcela namístě mluvit u člena Salesiánské rodiny o apoštolské spiritualitě snahy být milován, nejen milovat.

„Na čem je založená tato naše vzájemná láska?... Na mé touze po spáse vašich duší, vykoupených předrahou krví Ježíše Krista. A vy mě máte rádi, protože se vás snažím vést po cestě k věčné spáse. Dobro našich duší je proto základem naší vzájemné lásky.“

Metodou salesiánské činnosti není tedy pouze milovat (což je neodmyslitelná věc), ale pedagogicky vhodným způsobem **umožnit, aby nás druzí milovali**, protože náročný **úkol výchovy je věcí srdce**.

Není to snadný cíl. Vyžaduje neustálou a hlubokou askesi, abychom ve své vlastní existenci udělali místo a dali prostor mladému člověku a jeho touze po Bohu. *Ne pohlavky, ale mírností a láskou* – to byla slova, která Don Bosco slyšel již od svého prvního zvláštního snu.

Mírnost, dobrota a askeze snažit se být milován jsou plodem vyváženosti inteligence i čistoty srdce, činnosti i sebedarování.

24. Práce a sebeovládání

Praxe pastorační lásky, inspirovaná Bohem, zahrnuje požadavek obrácení a očisty, smrt starého člověka, aby se mohl narodit, žít a rozvíjet nový člověk, který by byl ochoten podle obrazu Dobrého Pastýře dávat život za své ovečky a denně se obětovat v apoštolské práci. Pracovat stále až do smrti je prvním článkem salesiánského kodexu.

Prísnost se týká zvyků, vůle k oběti a odpoutanosti, nikoli životního tónu. Člověk může zůstat v práci, toleranci i strádání radostný, protože do všeho vkládá srdce, a duše se tak vyladňuje na vysoké ideály a je odhodlána oprostít se od nepotřebného. To umožňuje maximální svobodu ducha a působení.

Není třeba hledat zvláštní pokání, ale jen **přijímat s radostnou vyrovnaností každodenní námahy a potíže**, aby v nás zůstávala ochota dohře sloužit Bohu a bratřím.

Salesiánská askeze má různé aspekty:

- *askenze pokory*, abychom nebyli ničím jiným než služebníky před Bohem,
- *askenze umrtvování*, jíž se stáváme pány sebe samých, umíme střežit vlastní smysly i srdce a odmítnout pohodlný způsob života,
- *askenze odvahy a trpělivosti*, abychom v činnosti vytrvali,
- *askenze sebedarování*, když nás okolnosti a události vyzývají, abychom byli blíž ukřižovanému Kristu.
- Poslední formou, tou nejkrásnější, je *nezištnost* (gratuita). Spočívá v tom, že odmítáme naříkat a ukazovat, když se něčeho vzdáváme, ale naopak umíme dávat vždycky s radostí.

25. Duch iniciativy

Církev střeží poklad Slova Božího, ze kterého čerpáme principy mravního i náboženského řádu. I když církev nemá vždy připravené řešení pro každou jednotlivou otázku, touží po tom, aby přiblížila každému člověku světlo Božího zjevení, aby mohla osvětlit cestu, na kterou se lidstvo nedávno vydalo.

Je proto povinností všech **pěstovat odvalu v hledání dobra a tvořivost** v apoštolátních akcích.

V naší době a ve společnosti, charakterizované nestálostí, rychlostí a spěchem, **nesmíme ztratit smysl a ducha pastorační iniciativy**. Duchovní rozlišování musí dávat naší cestě směr, přičemž musíme zůstat zakotveni v konkrétnosti a v realitě, ve které jsme povoláni žít.

Don Filip Rinaldi salesiánům důrazně připomíná: „Tato *pružnost* v přizpůsobování se všem formám dobra, které se neustále rodí v lůně lidstva, je vlastní duchu našich Stanov. V den, kdy by se do nich zavedla varianta, jež by byla v protikladu s tímto duchem, byl by to konec naší Společnosti.“

Je mnoho slov Dona Boska doporučujících tohoto ducha iniciativy: „Snažíme se vždy vyhovět, pokud to jen jde. Podřídíme se moderním požadavkům včetně zvyků a způsobů jednotlivých míst, pokud by se to neprotivilo našemu svědomí.“ Nejedná se jen o problém přizpůsobování se. Je zde *požadavek neustálé obnovy ve světle znamení doby*.

26. Zakořenění v tajemství Krista a odevzdání se Marii

Posledním vodítkem salesiánského ducha je křesťanský život, formace věřícího člověka.

Zformovaný a zralý člověk je občan, který má víru, který staví do středu svého života ideál nového člověka ohlášeného Ježíšem Kristem a je odvážným svědkem vlastního náboženského přesvědčení.

Nejhlubší radostí pro syna či dceru Dona Boska je být zakořeněn v Kristu. Z toho vyplývá:

- láska k Božím slovu a touha prožívat Kristovo tajemství zpřítomňované v liturgii církve,
- vytrvalé slavení Eucharistie a svátosti smíření, které vychovávají ke křesťanské svobodě, k obrácení srdce a k duchu sdílení a služby,
- účast na velikonočním tajemství Pána, jež otevírá člověka novému chápání života a jeho smyslu ve vztahu k sobě samému i ke společenství.

V Kristově tajemství je významným a neodmyslitelným způsobem přítomna **Panna Maria**. Chceme-li být křesťané, musíme být mariánští. To znamená, že musíme uznat základní, životní a prozřetelnostní vztah, který spojuje Marii a Ježíše a otevírá nám cestu, která k vede k Ježíši.

Celá Salesiánská rodina se cítí být mariánskou rodinou, zrozenou z mateřské starostlivosti Neposkvrněné Pomocnice.

Proto se jí salesián s důvěrou odevzdává. Toto odevzdání se je vzestupným dynamismem. Jsme povoláni, abychom

- dovršili gesto darování sebe sama,
- velkoryse odpověděli na své poslání, které máme dovršit,
- odpověděli plností charismat, kterým jsme byli obohaceni
- a osobně se spojili do cesty obnovy.

Maria, která je znamením jisté naděje a útěchy pro putující Boží lid, nás povzbuzuje k tomuto osobnímu zapojení a apoštolátnímu úsilí.

27. Smysl pro církev

Don Bosco pokládal oddané a synovské přijímání nauky učitelského úřadu církve za jeden ze základních principů své apoštolátní činnosti. Zároveň však byl i neústupným obráncem svého charismatu proti tlakům nedosta- tečně osvícených členů hierarchie.

Hluboká a dlouhá úvaha 2. vatikánského koncilu zdůraznila skutečnost církve jakožto tajemství, která se ve své dimenzi Božího lidu představuje především jako střed **jednoty a společenství**. Tuto skutečnost vytváří přijí- máním daru Ducha Svatého a angažovaností všech pokřtěných na cestě ke společnému cíli. Problém jednoty je dnes naléhavější než kdy jindy.

Mezi vlastní poklady Rodiny Dona Boska patří bohatá tradice synovské **věrnosti Petrovu nástupci a úzký vztah a spolupráci s místními církvemi**.

„Přání papeže je pro nás příkazem.“ Vypadá to jako věta, která unikla Do- nu Boskovi nevědomky, ale zcela jasné rozhodnutí, které má náboženský základ.

Spolupráce s místními církvemi dnes vyžaduje obnovit na poli výchovy a pastora- ce vztah s charismaty a originálními příspěvky laiků místní církve.

Věrnost duchu Dona Boska od nás dnes vyžaduje nový dynamismus, který buduje společenství se všemi věřícími.

28. Pozorná citlivost k výzvám nové evangelizace

Nová evangelizace je dominantní perspektivou v činnosti současné církve.

Celé dílo Dona Boska se zrodilo z jednoduchého katechismu. **Evangeliza- ce a katecheze**, které představují jeho prostor a prohloubení, zůstávají pro Salesiánskou rodinu základní dimenzí.

Tato tradice způsobuje, že dnes jsou všechny skupiny Rodiny obzvláště po- zorné a citlivé k osobním a objektivním požadavkům nové evangelizace.

Mnohé církevní dokumenty označily novou evangelizaci jako obnovený letniční postoj Božího lidu, který neohroženě hlásá přítomnost živého Kris- ta, Pána dějin, prvního a největšího evangelizátora, schopného odpovědět na současné obrovské výzvy světa.

Od Salesiánské rodiny perspektiva nové evangelizace vyžaduje:

- mít v patrnosti *novost situací*, v nichž jsme povoláni evangelizovat. Stojíme před dosud nevídanými církevními, společenskými, ekono- mickými a politickými situacemi;
- postihnout *nové prvky obsažené ve směrnicích církve*, které ukazují nové pracovníky na poli evangelizace i nové hranice, do nichž se má- me začlenit při hlásání Krista;

- přijmout *důsledky* nové evangelizace pro salesiánskou výchovnou práci. Vědomí vzájemného vztahu mezi lidským zráním a křesťanským růstem musí být považováno za základní a neodmyslitelné ve všech situacích.

KAPITOLA 4.

Formace k aktivnímu společenství

29. Primát života v Duchu Svatém

Salesiánská rodina Dona Boska má ve svých kořenech jako typické a originální charisma svého založení dar jednoty a bratrství, jež se stává snahou o neustálou péči a formaci k evangelní lásce. ***Obnova uložená církvi všem skupinám a komunitám přivádí zpět k Duchu Vzkříšení a Letnic.*** Celý život věřícího je ve znamení Ducha Svatého.

Bratrské společenství je plodem posílení vnitřního člověka, je iniciativou Ducha Svatého. ***Vnitřní člověk***

- projevuje disponibilitu vůči Bohu, který se obrací k člověku a jedná jeho prostřednictvím;
- vyznačuje se souzněním s láskou Boha zjevenou v Ježíši Kristu, která otevírá lidem sobě navzájem;
- je novým člověkem, který kráčí v Duchu Svatém, a jeho měřítkem i ovocem je láska.

Sjednocující síla, která vyvěrá z pastorační lásky, je ***plodem moci Ducha Svatého***. On zajišťuje podstatnou ***neoddělitelnost*** spojení s Bohem od služby bližnímu, evangelní vnitřní život od apoštolátní činnosti, modlící se srdce od pracujících rukou.

30. Znalost a ocenění vlastní povahy každé skupiny

Růst bratrského společenství je také plodem ***vzájemného poznávání***. Není možné milovat něco, co neznáme.

Skupiny, kterým byla přiznána příslušnost k Salesiánské rodině, se v posledních letech početně rozrostly. Další budou připojeny v nejbližší budoucnosti.

Hlavní představený salesiánů, jako nástupce Dona Boska, otec a střed jednoty Salesiánské rodiny, provází cestu skupin, které žádají o přiznání příslušnosti. Když sdělí, že některá skupina je připsána do Salesiánské rodiny, naplňuje to nás všechny radostí z rozvoje, který si přeje Duch Páně. Aby tato radost mohla být plná a podložená, musí se zakládat na konkrétním úsilí všech o větší vzájemné poznání.

Toto poznávání se nemůže zastavit jen u vnějších a čistě organizačních aspektů, ale musí ***přijímat originalitu každé skupiny*** jako projev bohatství a plodnosti našeho společného zakladatele Dona Boska. Četba základních dokumentů jednotlivých skupin a dopis hlavního představeného o uznání jejich příslušnosti k Salesiánské rodině vyjadřují sílu charismatu a genia-

litu salesiánské zkušenosti. Zvláště se vyžaduje pečlivější znalost skupin, které založil samotný Don Bosco, a skupin, které působí v daném teritoriu.

31. Vzájemné rodinné vztahy

Od rozumové znalosti je pak dobré přejít **k osobní zkušenosti**, vyplývající z bratrského sdílení se.

Jedná se o široké pole svěřené rodinnému duchu, mezilidským a skupinovým vztahům. Uveďme **několik příkladů**, jimiž jsou tyto vztahy tvořeny:

- živé kontakty, příležitostná i pravidelná setkání, neformální i organizovaná;
- bratrská, duchovní a modlitební setkání, ve kterých se dává bohatství každého k dispozici všem ostatním;
- chvíle promýšlení a studia aspektů společného charismatu, spirituality, společného dědictví Dona Boska a výzev, které kladou celé rodině znamení doby;
- trvalá vzájemná informovanost mezi skupinami, aby tak bylo možné účastnit se stále bratrštějším způsobem na radostech a těžkostech, na hledání a rozlišování, které prožívá každá skupina ve svém ročním plánu. Zvláštní význam v tomto smyslu má **Rada salesiánské rodiny**, která si zaslouží podporu všech skupin;
- společné sdílení snahy o sociální komunikaci, aby se duch Dona Boska šířil ve světě: vezmeme v úvahu například jen společnou práci na Bollettino Salesiano (u nás vychází pod názvem Salesiánský magazín);
- vzájemné uznání potřeby odpuštění, pochopení a pomoci druhých, pocíťované každým člověkem a skupinou.

Tyto vztahy pak mají pomáhat objevit základní soudržnost mezi všemi skupinami Rodiny, které žijí ve vzájemném vztahu a společně utvářejí a prodlužují charismatickou zkušenost zakladatele. Jednotlivé skupiny nemohou plně znovu promýšlet své povolání v církvi bez těch, kteří jsou spolu s nimi nositeli evangelního projektu zakladatele. Proto tyto **skupiny hledají dokonalejší jednotu všech při zachování autentické odlišnosti každé**.

Nakonec pro životaschopnost celé Rodiny všechny skupiny **spolupracují v těchto oblastech**:

- pastorece povolání;
- formace jednotlivých členů;
- pastorační hledání přiměřených odpovědí na problémy výchovy a evangelizace mládeže a lidových vrstev;
- uskutečňování salesiánské poslání v jeho jednotlivých sektorech a typech děl;
- šíření ducha Dona Boska.

32. Otevřenost širšímu salesiánskému hnutí

Salesiánská rodina Dona Boska jako *součást církve* je plně zaměřená na realizaci a vyjádření společného ducha, který nám zakladatel zanechal jako dědici. Nežije sama pro sebe: poslání být nositeli Boží lásky mladým lidem podmiňuje, orientuje a specifikuje její bytí a činnost.

Salesiánská rodina se považuje za *charismatickou skutečnost*, obnovenou v této zvláštní hodině Ducha Svatého na základě podnětu 2. vatikánského koncilu.

Považuje se za *církevní hnutí*, jehož šířka přesahuje možnosti a hranice jednotlivých oficiálně uznaných skupin, neboť sdružuje přátele, sympatizující lidi a dobrodince, kteří, přestože nepatří k organizovaným a uznaným skupinám Salesiánské rodiny, pracují spolu s námi v salesiánském stylu a duchu.

Rodina Dona Boska *inspiruje širší salesiánské hnutí*, když je schopna překročit zvláštnosti jednotlivých skupin a vyjádřit něco *spojujícího* a dynamického, co viditelně ukazuje společnou apoštolskou identitu.

Zvláště významná slova Dona Boska a nosné prvky společného ducha, vyjádřené v tomto dokumentu, tvoří konkrétní návrh a vhodnou syntézu, umožňující působit jako široké hnutí osob, které různými způsoby pracují pro spásu mládeže.

33. Vůle ke spolupráci v místních církvích a ve společnosti

Formace a péče o společenství považují za určující prvek v životě Salesiánské rodiny *pronikání ducha Dona Boska do místních církví a do společnosti* prostřednictvím efektivní spolupráce mezi skupinami, aby se dosáhlo větší apoštolátní plodnosti.

Úzké vztahy a vzájemné sdílení musejí vyústit do efektivní apoštolátní spolupráce, protože *Salesiánská rodina neexistuje sama pro sebe, ale je zde proto, aby v církvi a ve světě plnila svěřené poslání sloužit především mladým lidem a chudým*. Tato široká spolupráce se představuje ve dvou formách:

- je to *spolupráce mezi jednotlivými skupinami* pro uskutečňování salesiánské poslání v různých sektorech a oblastech a v různých dílech;
- je to *spolupráce skupin v pastoračních institucích místní církve a v civilních institucích*, abychom přinesli salesiánský příspěvek, různorodý ve svém bohatství a obsahu, *k budování civilizace lásky*.

K dosažení společného projektu je třeba pokračovat na cestě vzájemného sblížení, která bude asi často vyžadovat, abychom se vzdali vlastních pohledů nebo perspektiv vázaných pouze na jednu ze skupin.

34. Ocenění dalších sil v církvi

Bratrství rozšiřuje prostor pro lásku. Přijímá s úctou, srdečností a duchem spolupráce různá sdružení, pracující v církvi k jejímu budování a projevení mnohotvárné milosti Ducha Svatého.

Pro solidární budování společného domu je nutné **odložit každé soupeření a rozepře.** Ať se závodí spíše ve vzájemné úctě, ve vzájemném dávání si přednosti, v lásce a vůli ke spolupráci s trpělivostí, velkodušností a ochotou k oběti.

Mnohotvárná Boží milost, daná různým církevním hnutím, nachází své vyjádření ve zvláštních spiritualitách a originálních apoštolátních formách.

Prostřednictvím intenzivních vztahů (*společenství, comunione*) se pak uskutečňuje vzájemná výměna darů, zvláště tehdy, když jednotlivé skupiny umí jasně vyjádřit svou vlastní identitu. Tyto vztahy nestírají zvláštnosti a nesnaží se všechny dovést k nějaké bezvýznamné prostřednosti. Vyžadují ochotu k dialogu a schopnost přispět vlastními hodnotami.

Jako Salesiánská rodina jsme podněcování **příkladem Dona Boska**, který měl pro všechny slova přijetí a uznání, se všemi dokázal sdílet své intuice, zkušenosti i to, čeho se podařilo dosáhnout. Jsme povoláni, abychom znovu potvrdili přijatý dar a **kráčeli společně s celou církví.**

KAPITOLA 5.

Ve službě společenství Salesiánské rodiny

35. Vytvářet jedno společenství vyžaduje věrnost vlastní skupině

Prislušnost k jedné rodině, ve které se s ostatními sdílí společné duchovní bohatství, nijak nezmenšuje hodnoty a originalnost každé jednotlivé skupiny.

Bratrství nezcháší, ale posiluje vlastní identitu.

Tak i pro konkrétní postavení lidí a jejich místo v církvi musí být potvrzováno, oživováno a obohacováno.

Silou svého charismatu Don Bosco harmonicky sjednocuje do jediné apoštolské rodiny řeholníky, laiky, manžele, ovdovělé, svobodné, kněze, kteří jsou různými způsoby svědky ducha blahoslavenství. Nikomu nebere jeho specifickou kněžskou, laickou nebo řeholní spiritualitu.

Charisma Dona Boska je velká a globální energie, která tímto charismatem poznamenává lidskou existenci i jednotlivé spirituality tím, že je přijímá a uspořádává, čímž zdůrazňuje jejich specifika a zároveň je posiluje.

Společenství (mezi různými skupinami) je nejzralejším plodem charismatické identity a organizační autonomie. Je vyjádřením jedinečnosti skupiny i vzájemného a štědrého obohacení hodnotami všech.

Společenství zůstane vždy jediným cílem Salesiánské rodiny, aby co nejinenzívněji prožívala své hodnoty.

36. Opěrné body společenství

V síle svého charismatického bratrství uznávají jednotlivé skupiny Salesiánské rodiny v *hlavním představeném*, nástupci Dona Boska, otce a střed jednoty celé Rodiny.

V úzkém spojení s jeho službou nechybějí ani další opěrné body, usnadňující a uskutečňující sblížování, které má sloužit jednotě ducha a apoštolské spolupráci. V každé skupině existuje *bratrská služba kvalifikovaných animátorů*, jejichž úkolem je vytvářet společenství s celou rodinou Dona Boska.

Salesiáni Dona Boska jako jeho zvláštní dědici a představitelé bohatství jeho otcovství spojeného s kněžstvím, nesou zodpovědnost za animaci celé Rodiny. Jejich služba však nespočívá v řízení jednotlivých skupin, ale být v radosti garanty věrnosti v plném prožívání salesiánské svatosti.

Hledání a přijímání různých „viditelných znamení, že patříme k jednomu společenství“, vyjadřuje přesvědčení, že člověk, který se začleňuje do ně-

které ze skupin jako její aktivní člen, si uvědomuje, že žádá o to, aby se zároveň stal členem mnohem širší Rodiny.

37. Užitečnost některých živých struktur

Komunita Salesiánské rodiny, tvořená ustavenými a dobře organizovanými skupinami, může přijímat podněty k lepšímu růstu a zrání od institucionalizované, nenáročné a pružné struktury, chtěné a uznávané všemi.

Jasný výraz jednoty je **na centrální úrovni** představován **hlavním představeným**, jak již bylo v tomto dokumentu vyjádřeno. Hlavní představený plní také zvláštní institucionální funkci vůči mnoha jednotlivým skupinám.

Na **regionální, národní, provinciální i místní úrovni** je jednota podporována a zlepšována **radami Salesiánské rodiny**. Aby byla zajištěna životaschopnost Salesiánské rodiny jako takové, zdá se nezbytné, aby to nebylo ponecháno pouze na dobré vůli zodpovědných za animaci a vedení jednotlivých skupin na různých úrovních.

Praktické těžkosti v apoštolátní práci a osobních vztazích i ve vztazích mezi skupinami v sobě často skrývají nutnost a naléhavost aktivních bratrských vztahů, kterým je třeba dát řád a strukturu. Definice takových možných struktur bude muset být předmětem dalšího pozorného společného promýšlení všech skupin Salesiánské rodiny.

ZÁVĚR

38. Památka a pomoc svatých Salesiánské rodiny

Svatí hlásají Kristovy divy a stávají se živými svědky evangelia tím, že duchem a bratrskou láskou posilují jednotu celé církve.

Bůh prokázal Salesiánské rodině svou velkou lásku tím, že ji obohatil svatostí.

Kněží, laici a řeholníci, mladí i dospělí členové Rodiny, ti, kdo jsou zapojeni do výchovy a evangelizace, tvůrci každodennosti i apoštolové povolání k hrdinství a mučednictví nacházejí mezi našimi svatými bohatou inspiraci.

Je obdivuhodné, co je schopna vytvořit milost Ducha Svatého v srdcích těch, kteří ho přijímají a dávají se mu k dispozici! Rozsévá svou lásku, a tak vede k dokonalé lásce a ke stále hlubšímu sjednocení všech těch, kdo přijímají jeho dar.

Společenství, které chceme vytvářet jako Salesiánská rodina, má ve vytrvalém směřování ke svatosti své největší společné bohatství.

Prosby vysílané k bratrům a sestrám, kteří nám ukázali cestu lásky, se stávají cennou pomocí v naší slabosti a podnětem k radostné práci v očekávání ráje.

Všechny vás očekávám v nebi, opakuje nám Don Bosco.

39. Církevní aktuálnost Rodiny sjednocené v životě a díle

Znamením církve, prožívané ve světě, je láska a jednota. Společenství je pak podle Ježíšových slov nejúčinnějším apoštolským svědectvím.

V současném dějinném kontextu církve, usilující o dialog se všemi lidmi dobré vůle, je stále naléhavější povinností projevovat vnitřní sjednocení (společenství, comunione).

Je nutné, aby všichni lidé, dnes mnohem více sjednoceni sociálními, technickými a kulturními pouty, dosáhli také své plné jednoty v Kristu, říká Druhý vatikánský koncil.

Duchovní rodiny v církvi mohou velice přispět k tomu, aby církev byla dobře vybavena pro dílo sjednocování lidí a připravena ke službě budování Kristova těla.

Od Dona Boska jsme se naučili, že z lásky ke Kristu vyplývá nerozlučně láska k jeho církvi. Pastorační láska je zdrojem a vyjádřením jednoty ve společenství Rodiny.

Viditelná a činná jednota Salesiánské rodiny se stává jistým nástrojem nové evangelizace.

Skupiny Salesiánské rodiny

Dnes tvoří Salesiánskou rodinu 23 skupin [počet] – zakladatel – rok založení – místo

1. Společnost svatého Františka Saleského (Salesiáni Dona Boska) [16 645]
- *Don Bosco* 1859 Turín
2. Institut Dcer Panny Marie Pomocnice [15 074]
- *Don Bosco a Marie D. Mazzarello* 1872 Mornese
3. Sdružení salesiánů spolupracovníků [35 000]
- *Don Bosco* 1876 Turín
4. Sdružení Panny Marie Pomocnice [35 000]
- *Don Bosco* 1869 Turín
5. Sdružení bývalých žáků a bývalých žákyň Dona Boska [197 730]
- *don F. Rinaldi* 1908 Turín
6. Sdružení bývalých žákyň a bývalých žáků Dcer Panny Marie Pomocnice [130 000]
- *don F. Rinaldi* 1908 Turín
7. Institut Volontárií Dona Boska [1 308]
- *don F. Rinaldi* 1917 Turín
8. Dcery Nejsvětějších Srdcí Ježíšova a Mariina [404]
- *don Luigi Variara* 1905 Kolumbie
9. Salesiánky oblátky Nejsvětějšího Srdce Ježíšova [262]
- *mons. G. Cognata* 1933 Kalábrie
10. Apoštolky Svaté Rodiny [100]
- *kard. Guarino* 1889 Messina
11. Sestry Milosrdné lásky z Miyazaki [1 074]
- *mons. V. Cimatti / don A. Cavoli* 1937 Japonsko
12. Sestry Misionářky Panny Marie Pomocnice [700]
- *mons. S. Ferrando* 1942 Indie
13. Dcery Božského Spasitele [109]
- *mons. P. A. Aparicio* 1956 El Salvador
14. Služebnice Neposkvrněného Srdce Mariina [109]
- *mons. G. Pasotti* 1937 Thajsko
15. Sestry dospívajícího Ježíše [43]
- *mons. V. Priante* 1938 Brazílie
16. Sdružení salesiánských dam [3 000]
- *don M. Gonzáles* 1968 Venezuela
17. Volontéři s Donem Boskem [62]
- *don Egidio Viganò* 1994 -
18. Sestry katechetky Neposkvrněné Panny Marie Pomocnice [500]
- *mons. L. La Ravoire Morrow* 1948 Indie
19. Sestry majestátu Panny Marie Neposkvrněné [57]
- *don C. Della Torre* 1954 Thajsko
20. Svědci Vzkříšeného 2000 [650]
- *don Sabino Palumbieri* 1984 Itálie
21. Kongregace sv. Archanděla Michaela [?]
- *don B. Markiewicz* 1921 Polsko
22. Kongregace sester Vzkříšení [50]
- *don G. Puthenpura* 1977 Guatemala
23. Kongregace sester hlasatelek Páně [23]
- *mons. L. Versiglia* 1936 Čína

Skupiny, s nimiž jsou navázány vztahy vzhledem k uznání přináležitosti

1.	Zbožná jednota Marie Mazzarello
- <i>don L. Pedemonte</i>	1939	Argentina
2.	Sestry Josefky
- <i>mons. A. Lustosa</i>	1949	Brazílie
3.	Dcery Marie Spoluvykupitelky
- <i>don D. Forno</i>	1956	Kalábrie
4.	Farní misionářky Marie Pomocnice
- <i>don A. Nemeth</i>	1961	Santo Domingo
5.	Misionářky dobrého Ježíše
- <i>mons. O. Chaves</i>	1964	Brazílie
6.	Zprostředkovatelky míru
- <i>mons. A. Campelo</i>	1968	Brazílie
7.	Sestry navštívení Dona Boska
- <i>mons. H. D'Rosario</i>	1983	Indie
8.	Učedníci
- <i>don G. D'Souza</i>	1973	Indie
9.	Betánie
- <i>don J. Beño</i>	1955	Slovensko
10.	Misionářky Krista Vzkříšeného
- <i>don A. Antelo</i>	1982	Uruguay
11.	Kontemplativní komunita Marie z Nazareta
- <i>mons. N. Cotugno</i>	1977	Uruguay
12.	Komunita posláni Dona Boska
- <i>skupina laiků</i>	1994	Itálie
13.	Svět mládí
- <i>don M. Emma</i>	1974	Itálie
14.	Služebníci Marie Pomocnice
- <i>R. Salas</i>	1993	Kostarika
15.	Františkánky Marie Neposkvrněné
- <i>sr. Antonia Bohm</i>	1953/75	Mexiko
16.	Misionáři ardorini
- <i>mons. G. Mauro</i>	1934	Itálie
17.	Misionářky Ježíše Krista
- <i>mons. Olaechea</i>	1960	Španělsko
18.	Misionářky Marie Pomocnice
- <i>sr. A. L. Bimos</i>	1996	Ekvádor
19.	Rodina Mariina domu
- <i>don P. Marano</i>	1992	Argentina
20.	Služebnice misionářky eucharistického srdce Ježíšova
- <i>don Higinio Paoli</i>	1980	Kuba
21.	Společnost Kristových Josefistů
- <i>don J. G. Santos</i>	1950	Brazílie
22.	Kongregace sester sv. Terezičky
- <i>don J. G. Santos</i>	1947	Brazílie
23.	Kongregace sester Božského Mistra
- <i>don J. G. Santos</i>	1960	Brazílie
24.	Společnost nové písně
- <i>don J. Abib</i>	1976	Brazílie

ÚVOD DONA ANTONIA MARTINELLIHO

rádce pro Salesiánskou rodinu a sdělovací prostředky

(ACG č.353, červenec-září 1995, str.26-36)

Slova hlavního představeného

Nejvhodnějším uvedením Charty společenství jsou slova hlavního představeného v úvodu textu, oficiálně publikovaného 31. ledna 1995 na závěr Týdne spirituality Salesiánské rodiny.

Doslovně ji zde uvedu, neboť bude východiskem této krátké úvahy.

„Drazí, těší mě, že mohu představit skupinám Salesiánské rodiny Dona Boska Chartu společenství členů Salesiánské rodiny. Ona představuje ovce spolupráce mezi jednotlivými skupinami: je to spolupráce zavazující proto, abychom došli k určitým základním prvkům, které vytvářejí jednotu v duchu Dona Boska. Patřit do Salesiánské rodiny je víc než jenom vnější pravidla. Žije společným duchem, který všechny členy různých skupin dělá bratry a sestrami. U jednotlivých skupin a jednotlivců se vyžaduje péče o ducha Valdocca a Mornese, prohloubení a rozmach, který se vyjadřuje plodností duchovní intuice našeho zakladatele. Závazek společného hledání se neuzavírá dokumentem Průkazu totožnosti členů Salesiánské rodiny.

Má vést k naplnění horizontů, které se tu a tam otevírají. Především je to pohotová vůle realizovat salesiánského ducha. Žijeme v době, ve které rychlá a neustálá změna vyžaduje posílení vnitřního člověka v apoštolském stylu, abychom byli věrní v povolání k mládeži a lidovým vrstvám. Musíme přidat ten doplněk energie shůry, který zkušenost na nás vyžaduje.

Kromě této Charty členů Salesiánské rodiny se neustále opakuje a znovu probírá nutnost dosáhnout institucionální konkretizace. Ta by zajistila rychlý a společný krok se Salesiánskou rodinou, kamkoli ji milost Páně postaví. Malá znamení na úrovni místní, provinciální, národní a oblastní, budou muset být ještě rozvinuta. Ať se tedy znovu začne s úsilím skupin Salesiánské rodiny, aby se nezůstalo stát na započaté cestě. Don Bosco má ještě mnoho toho, co může naučit všechny své děti. Pomocnice, veliká učitelka na našem začátku a naše bezpeční průvodkyně, ať doprovází a podporuje naše úsilí. Srdečný pozdrav od nástupce Dona Boska, který se dívá s důvěrou na vás při předávání velkého dědictví našeho zakladatele do třetího tisíciletí“. Až potud tedy slova hlavního představeného.

Rekapitulace posledních let

Hlavní představený don Egidio Viganò a Giovanni Ranieri, hlavní rádce pro Salesiánskou rodinu, vyslovili již před lety přání, aby byl vytvořen dokument, který by vyznačoval cestu hlubšího společenství mezi jednotlivými skupinami, tvořícími Salesiánskou rodinu.

Myšlenka vyzrála v předešlé vyjasnění identity, kterou prožívaly skupiny prostřednictvím obnovy a schvalování stanov. Salesiáni Dona Boska, Dcery Panny Marie Pomocnice, Salesiáni spolupracovníci a Valontárie Dona Boska již měli definitivní základní dokument, který vyšel z revize po Druhém vatikánském koncilu.

Dalším urychlujícím momentem byly oslavy roku 1988 a list Jana Pavla II. „Juvenum Patris“, hovořící v č. 5 o Donu Boskovi jako o „zakladateli skutečné školy nové a přitažlivé apoštolské spirituality“.

Don Sergio Cuevas, nástupce dona Ranieriho v oddělení pro Salesiánskou rodinu se obrátil na odborníky tohoto oddělení s oficiálním požadavkem vytvořit text, který by byl „pro dobro současných a budoucích skupin Salesiánské rodiny“. Tento krok učinil po dohodě s hlavním představeným salesiánů a hlavní představenou Dcer Panny Marie Pomocnice Marinellou Castagno.

16. ledna 1990 byla v přítomnosti dona Giuseppe Aubryho (tvůrce prvního náčrtu), sestry Marie Collino a Paola Santonihho (v té době hlavního koordinátora Salesiánských spolupracovníků) představen první projekt – báze s výstižným titulem Společná salesiánská pravidla (REGOLA COMUNE SALESIANA).

Práce pak pokračovala další tři roky v letech 1992 až 1994. Konečně na slavnost Dona Boska v lednu 1995 vyhlásil hlavní představený dokument a svěřil ho všem skupinám, aby jej uskutečňovaly v různých kontextech práce a činnosti.

Některé nové perspektivy v letech mezi 1990 a 1995

V průběhu vypracovávání došlo k některým významným vyjasněním a změnám. Především název, který se ze „společných pravidel“ (regola comune) stal „Chartou společenství členů Salesiánské rodiny“ (CARTA DI COMUNIONE NELLA FAMIGLIA SALESIANA). Nejde o změnu slova, ale o změnu perspektivy: Mluvit o pravidlech se zdálo přesahovat rámec práce jednoho oddělení. Musely by být zahrnuty přímějším způsobem se zodpovědností a rozhodováním nejvyššími řídicí orgány jednotlivých skupin. Za daných podmínek se to zdálo neuskutečnitelné. Tato možnost sice není vyloučena, ale nechtěly se přeskakovat etapy.

Charta společenství členů Salesiánské rodiny chce vyvolat myšlenku na velká kritéria k nasměrování konkrétních rozhodnutí, na základní věty vysvětlující určitý způsob života a práce, na práva a povinnosti uznané a dodržované, aby se umožnil růst každého podle jeho vlastních darů. Nejedná se o omezující termín. Je odlišný horizontem, do kterého se začleňuje.

Způsob sepsání nemohl nebýt ovlivněn změněným názvem. Název byl změněn tak, aby vše bylo v závislosti na společenství, z něhož se chtěla učinit nosná osa dokumentu. Můžeme říci, že v novém textu je společenství (to, co máme společné) horizontem, obsahem, nástrojem a pedagogií cesty růstu Salesiánské rodiny Dona Boska. Místy se může zdát, že se text opakuje. Nejde však o opakování, ale o nové důrazy a doplňující aspekty, které nakonec ukazují kompletní obraz evangelního společenství prožívaného ve stylu Dona Boska.

Zdá se mi užitečné upozornit na třetí novinku, totiž pokud jde o metodu, jež je pro nás, kdo se považujeme za vychovatele, vždycky něčím velmi cenným. K textu jsme dospěli po mnoha přepracováních a návrzích. Ke každému návrhu se scházeli centrální zástupci jednotlivých skupin Salesiánské rodiny, aby k nim vyjádřili své připomínky a obohacení. Tato metoda přinesla tři roky úvah a hlubšího promyšlení. Do procesu byly zahrnuty i hlavní rady jednotlivých skupin. Naslouchání zkušenostem každé skupiny odhalovalo bohatství společenství (toho společného), které prožívají v Rodině Dona Boska.

Ideální spojení: od Mimořádné generální kapituly SDB v roce 1971 přes Symposium o Donu Boskovi, zakladateli Salesiánské rodiny, v roce 1989 až po Chartu společenství členů Salesiánské rodiny v roce 1995.

První starostí bylo shromáždit veškeré bohatství vyjádřené od let koncilní obnovy centrálními skupinami Salesiánské rodiny. Konkrétně jsme se vždy obraceli především na salesiány, dcery Panny Marie Pomocnice, salesiány spolupracovníky, volontáře Dona Boska a jejich úvahy.

Při přípravě Charty společenství Salesiánské rodiny byly použity materiály symposií z let 1982 a 1989 organizovanými rádci pro Salesiánskou rodinu Giovanni Ranierim a Sergio Cuevasem. Jejich téma bylo „Společně vytvářet Salesiánskou rodinu“ a různé okružní listy dona Egidia Viganó zabývající se celou Salesiánskou rodinou i specifiky jednotlivých skupin. Pokud bude čtenář hledat nějaké úplné novinky, zůstane asi zklamaný, protože najde v dokumentu jen známé věci. Nemůže tomu být jinak, protože cílem práce bylo shromáždit, co nás všechny spojuje, a ne vědecká práce nebo diplomka. Novost je v tom, že od této chvíle máme další podnět k uskutečňování toho, co už známe.

Novost je kromě toho v budoucnosti. Charta společenství členů Salesiánské rodiny totiž otvírá nová okna, další možnosti putování, rozvíjení některých intuicí, institucionalizací organismů a nástrojů určených k podpoře růstu v charismatické jednotě. V tomto ohledu se text týká všech skupin, protože každý je v něm pojímán jako „salesián.“

Zvláštním způsobem se však týká Salesiánů Dona Boska vzhledem k článku č. 5 stanov, ve kterém se mluví o naší zvláštní zodpovědnosti, na prvním místě je to starost o jednotu ducha. To klade na salesiány naléhavou povinnost animace a doprovázení skupin, aby uvnitř prožívaly a navenek projevovaly „duchovní tvář“ rodiny Dona Boska. Hlavní představený mluví ve svém úvodu o tom, že jsme „chtěli začít od duše“. Jde tu o mnoho jak v animaci salesiána tak v kvalitě skupin.

Funkce „spirituality“ ve společenství Salesiánské rodiny

Společenství může mít mnoho různých modelů. Charta společenství členů Salesiánské rodiny vybrala zvláště jeden. Může to být vyjádřeno tímto obrazem: všechny skupiny se snaží o cestu hloubky (odpovídající identitě) a spoluzodpovědnosti (odpovídající věrnosti charismatu).

Ve 35. článku dokumentu se píše: „Skutečnost, že patří k jedné Salesiánské rodině, ve které by mohla sdílet s mnohými společně duchovní bohatství, nijak nezmenšuje hodnotu a originalnost každé jednotlivé skupiny. Bratrství nezhasí, ale posiluje vlastní totožnost.“

To platí i pro konkrétní lidské situace a jejich místo v církvi, jež jsou potvrzovány, oživovány a obohacovány. Sílou svého charismatu Don Bosco harmonicky sjednocuje do jediné rodiny řeholníky, laiky, manžele, ovdovělé, svobodné, kněze, kteří jsou různými způsoby svědky ducha blahoslavenství. Nikomu nebere jeho specifickou kněžskou, laickou nebo řeholní spiritualitu.

Charisma Dona Boska je velikou a globální energií, která sama o sobě znamená lidskou existenci a začleňuje do sebe a pořádá jednotlivé spirituality, které tím specifikuje a posiluje. To společné je nejzralejším plodem charismatické totožnosti, organizační autonomií, vyjadřováním jedinečnosti skupiny a vzájemným štědrým obohacováním hodnotami všech. To, co nás spojuje, zůstává vždy jediným cílem Salesiánské rodiny, umožňuje jí prožívat její vlastní hodnoty s co největší intenzitou.

Toto je důležité, protože ukazuje salesiánovi Dona Boska způsob jeho podnětů a vztahů ke všem skupinám Salesiánské rodiny. Kromě toho všem skupinám jasně a důrazně předkládá požadavek žít hluboce a věrně specifické a originální dary každé skupiny a zároveň usilovat o sblížení se všemi ostatními skupinami.

Uznání „salesiánského ducha“ za bod, ke kterému mají všichni směřovat, chrání a zajišťuje autonomii společenství. Charta společenství členů Salesiánské rodiny se tak stává podnětem k opětovnému zvážení „charakteristických rysů salesiána,“ k prohloubení bohatství Salesiánské duchovní zkušenosti a vstupu do dialogu se všemi skupinami na této duchovní a niterné úrovni.

Dosáhne-li Charta společenství členů Salesiánské rodiny společného cíle a růstu v salesiánském duchu, nestane se zbytečným papírem navíc, pro obnovu bezvýznamným. Je žádoucí, aby ho všichni salesiáni (mám tím na mysli všechny, kdo se inspirovali charismatem Dona Boska) využívali i v apoštolátních vztazích, a doplnili tak v dokumentu nevyjádřené části.

Chtěl bych poukázat na 37. článek dokumentu. Ten říká: „Na regionální, národní, provinciální i místní úrovni je jednota podporována a zlepšována radami (consigli e consulte, v předešlé části je consulta přeložena jako rada). Jejich činnost se nemůže opírat jen o jejich dobrou vůli, ale musí se podřizovat zodpovědným za vedení na vyšší úrovni. Praktické potíže v apoštolátní práci a osobních vztazích i vztazích mezi skupinami často v sobě skrývají nutnost a naléhavost aktivních bratrských vztahů, organizovaných ve strukturách. Definice takových možných struktur bude muset být předmětem dalšího pečlivého společného zamyšlení všech skupin Salesiánské rodiny.

Spiritualita jednoty vyžaduje konkrétní a organizovanou podporu. K její definici napomůže to, co nás spojuje. To je bezpochyby darem Ducha svatého. Je plodem posílení vnitřního člověka. Vyvěrá z pastorační lásky, která činí z Krista Dobrého pastýře, střed úsilí o spásu. To však neznamená vyloučit podíl toho co nás spojuje. Jsme tedy všichni zváni k tomu, abychom šli dál, než na co ukazují články Průkazu totožnosti členů Salesiánské rodiny. Je zde příležitost k novému období úvah a prohloubení salesiánského ducha!

Pohled do obsahu Charty společenství Salesiánské rodiny

Úkolem těchto poznámek je vzbudit chuť vzít text do ruky, poznat ho, najít se v něm, aplikovat ho a žít ho. Jeho pět kapitol je uspořádáno podle velmi jednoduché logické struktury:

- To, co je společné v Salesiánské rodině, je milostí (první kapitola),
- která se stává účastí (druhá kapitola)
- prostřednictvím prožívání salesiánského ducha (třetí kapitola),
- formací ve společenství (čtvrtá kapitola)
- a vzájemnou službou (pátá kapitola).

Na první pohled je patrný velký prostor věnovaný salesiánskému duchu, popsanému ve třetí kapitole. Tato kapitola si zaslouží trochu pozornosti pro některé své zvláštnosti.

Vezmeme-li v úvahu rozdělení na dvě velké části. Část A: „Zvlášť významná slova Dona Boska“ a část B: „Nosné prvky společného ducha,“ je třeba především překonat dojem opakování se. I když musíme uznat, že se tam něco opakuje, ale jsou to opakování užitečná protože zdůrazňují zvláště významné body.

Část A: „Zvlášť významná slova Dona Boska“ se pohybuje zcela jasně v oblasti salesiánského ducha a představuje prožitou zkušenost Dona Boska. Zkušenost zakladatele bylo možné přednést ve formě racionální úvahy, nebo způsobem, zachovávajícím živost počátků, tedy „slova“, která vytryskla ze srdce Dona Boska. Zvolili jsme tuto druhou cestu. Slyšet znovu „hlas“ otce bude znamenat prověřit souznění a věrnost uvnitř skupin a pusťt se do namáhavého pochopení jeho doby a kultury a zároveň projekce do současnosti. To není práce, kterou by někdo mohl udělat za druhé, ale každý je povolán udělat ji sám u sebe.

Je důležité si všimnout, že zvolená slova vyjadřují dlouhodobou zkušenost Dona Boska, jež je zkušeností Ducha Svatého a zároveň počátkem školy spirituality, vyjadřující zvláštní způsob chápání evangelia Ježíše Krista.

Jan Pavel II. nám dal ve svém listě *Juvenum Patris* způsob chápání, který je v souzvuku s tím, co předkládá Charta společenství členů Salesiánské rodiny.

Zvu Salesiány Dona Boska, aby používali rozsáhlou literaturu, komentující jednotlivá slova Dona Boska. Mnohé z listů hlavního představeného se zabývaly „významnými rčeními“ Dona Boska.

Část B: „Nosné prvky společného ducha“ odhaluje některé aspekty, sdílené všemi skupinami, do kterých můžeme koncentrovat salesiánského ducha. Všechno krouží okolo velkých hodnot salesiánského života: Bůh, Kristus, církev, Maria, mládež a lid.

Tato volba usnadnila apoštolátní rozpravu o našem duchu a salesiánském charismatickém společenství.

Láska (caritas) vyjadřuje Boží lásku nebo spíše samotného Boha. Je požadavkem kladeným na Pánovy učedníky jako jejich poznávací znamení a potvrzením, že Bůh vede jejich myšlenky, jejich konání, celý jejich život. Je centrem celého křesťanského a evangelního života, protože podpírá a orientuje každou formu apoštolátu.

V duchu Dona Boska získává některé specifické charakteristiky:

- apoštolátní zanícení, které je animováno mladým nadšením a kterému také říkáme oratoriánské srdce,
- nezadržitelnou horlivost a hledání nových podniků pro spásu mládeže, účast na poslání Ježíše, Dobrého Pastýře,
- inspiraci, nacházející svůj zdroj v Letnicích, v přítomnosti a činnosti Božího Ducha,
- starostlivost a péče o druhé, která má v Marii vzácný příklad sebedarování, – protiklad průměrnosti.“ (srov. čl. 18 Charty)

Z tohoto horizontu se společenství začleňuje do poslání. Ta nachází ve společenství svou sílu a účinnost. Společenství v salesiánském stylu je na druhé straně prověřováno schopností vydat se na cestu a rozšířit okruh společenství. V salesiánské citlivosti se tyto dvě hodnoty navzájem podmiňují, obohacují a doplňují. Tak tomu bylo u Dona Boska a platí to i dnes.

Dar, který je třeba rozvíjet

Poslední úvaha, kterou nabízí text Charty společenství členů Salesiánské rodiny, je následující.

Je nutné přejít od dokumentu k životu, od „Charty“ ke zkušenosti. Předložím čtyři nezbytné kroky, které musí všechny skupiny, v čele se salesiány SDB, realizovat.

1. krok: *To, co je společné, je Boží dar, jako něco, co zde je*

Je nutné pochopit především první a nejhlubší aspekt společenství: zvláštní duchovní pouto, Boží dar. Všichni členové Salesiánské rodiny spojuje přítomnost Ducha svatého, a to trvalým způsobem i tehdy, když na to nemyslí, když nedělají nic pro to, aby tuto jednotu vyjádřili nebo když udělají něco, co by ji mohlo rozbít. Společenství ve svém jádru není naším dílem. Je to Boží dar. Objektivně existuje. Je to duchovní skutečnost. To, že jsme vzájemně spojeni, je daný fakt.

2. krok: *to, co je společné brát jako postřeh srdce*

Prvním krokem je tedy uvědomit si skutečnost, která nás předchází. Teprve potom se stane pro nás úkolem, který je třeba žít. Společenství je prožíváno na prvním místě v srdci: cítit se, že patříme „k sobě“, chápat sebe sama, ať už se jedná o jedince nebo skupinu ve spojení se všemi ostatními ve spoluúčasti na stejných hlubokých hodnotách.

Pokud by se to nezdálo přehnané, mohli bychom říci, že je třeba žít určitý typ salesiánského společenství svatých. Jde o to zakoušet určitý způsob myšlení a citění, dívat se na druhé jako na bratry a sestry, ctít je a milovat, a to na prvním místě ve svém nitru. Pokud chybí toto vnímání srdce, všechny ostatní věci,

které si můžeme vymyslet a zorganizovat, nedosáhnou nezbytné hloubky. Budou to jen povrchní gesta.

3. krok: *to, co je společné, brát jako vzájemné obohacení*

Společenství hledají tisíce příležitostí k tomu, aby se staly společenstvími v akci. To znamená, že hledají mezilidské a skupinové vztahy, dialog v rodinných záležitostech, sebedarování. Niternost hledá viditelné. Dar se stává darováním. Láska se organizuje. Darovaná jednota se chce vyjádřit a sdílet.

Tady vstupuje do hry veškeré bohatství salesiánského ducha: smysl pro přijetí, vzájemné sdílení se, vzájemná úcta, jednoduchost vztahů, hluboký cit, svoboda dcer a bratrů, vzájemná velkodušná podpora, radost ze služby...

4. krok: *to, co nás spojuje, brát jako komunikaci a spolupráci*

Takto se dostáváme k operativním momentům. Společenství neznámá jen říkat správná slova ve správnou chvíli (aspekt komunikace), ale také naplňuje srdce správnou činností ve správnou chvíli (aspekt spolupráce). Je nezbytné, abychom se stali učedníky společenství.

Cesta Charty společenství členů Salesiánské rodiny je dlouhá. K získání důvěry, že ho dovedeme do konce, je nutné alespoň se do něho pustit.

don Antonio Martinelli
hlavní delegát pro Salesiánskou rodinu a sociální komunikaci

V Římě 4. června 1995 o slavnosti Letnic

Obsah

ÚVOD	7
SALESIÁNSKÁ RODINA DONA BOSKA	7
KAPITOLA 1.	8
MILOST SPOLEČENSTVÍ V SALESIÁNSKÉ RODINĚ	8
1. Boží plán v plánu zakladatele	8
2. Rozvoj duchovně apoštolské rodiny	8
3. Bohatství vzájemného společenství	9
4. V srdci církve pro spásu světa	10
KAPITOLA 2.	11
ZAPOJENÍ DO SALESIÁNSKÉ RODINY	11
5. Různé tituly příslušnosti	11
6. Vzájemnost, výměna darů	12
7. Výchozí bod Don Bosco, otec a učitel	12
8. Inspirování humanismem svatého Františka Saleského	13
9. Hlavní představený středem jednoty	14
10. Popis Salesiánské rodiny	14
KAPITOLA 3.	16
CHARAKTERISTICKÉ SALESIÁNSKÉ RYSY	16
A. Zvláště významná „slova“ Dona Boska	16
11. Da mihi animas.....	16
12. Abych získal duše, běžím kupředu až nerozvažně	16
13. Spojením v jedno srdce se udělá desetkrát více.....	17
14. Jakákoli námaha je malá, jedná-li se o církev a papeže.....	17
15. Stačí, že jste mladí, abych vás měl hodně rád	18
16. Naše metoda se zakládá na rozumu, náboženství a laskavosti	18
17. Vždy bylo mou jedinou oporou utíkat se k svátostnému Ježíši a Panně Marii Pomocnici	19
B. Nosné prvky společného ducha	20
18. Pastorační láska	20
19. Milost jednoty.....	20
20. Sjednání s Bohem a styl modlitby	21
21. Poslání k mladým a lidovým vrstvám	22
22. Optimismus a radost z naděje.....	22

23. Askeze dobroty.....	23
24. Práce a sebeovládání	24
25. Duch iniciativy	24
26. Zakořenění v tajemství Krista a odevzdání se Marii	25
27. Smysl pro církev.....	26
28. Pozorná citlivost k výzvam nové evangelizace	26
KAPITOLA 4.....	28
FORMACE K AKTIVNÍMU SPOLEČENSTVÍ	28
29. Primát života v Duchu Svatém	28
30. Znalost a ocenění vlastní povahy každé skupiny.....	28
31. Vzájemné rodinné vztahy	29
32. Otevřenost širšímu salesiánskému hnutí.....	30
33. Vůle ke spolupráci v místních církvích a ve společnosti	30
34. Ocenění dalších sil v církvi	31
KAPITOLA 5.	32
VE SLUŽBĚ SPOLEČENSTVÍ SALESIÁNSKÉ RODINY	32
35. Vytvářet jedno společenství vyžaduje věrnost vlastní skupině.....	32
36. Opěrné body společenství.....	32
37. Užitečnost některých živých struktur	33
ZÁVĚR.....	34
38. Památka a pomoc svatých Salesiánské rodiny.....	34
39. Církevní aktuálnost Rodiny sjednocené v životě a díle.....	34
 Skupiny Salesiánské rodiny	 33
Skupiny, s nimiž jsou navázány vztahy vzhledem k uznání přináležitosti.....	34
Úvod don Antonia Martinelliho	35

